

УДК 657.471

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ПРИДБАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЛІЦЕНЗІЙ

КОСТЯНТИН БЕЗВЕРХИЙ,
аспірант без відриву
від виробництва кафедри обліку,
аналізу та аудиту в АПК
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана», головний
бухгалтер ТОВ «Паріс-Мережі»

У статті розглянуті актуально питання організації обліку придбання та використання ліцензій за допомогою автоматизованої системи обліку для складання фінансової та податкової звітності підприємства.

Ключові слова: облік, ліцензія, нематеріальні активи, витрати, непрямі витрати, адміністративні витрати, Податковий кодекс України, автоматизація обліку, будівельна діяльність, фінансова та податкова звітність.

Низка сфер господарської діяльності підлягає особливому державному нагляду, одним із проявів якого є ліцензування, стандартизація та сертифікація різноманітних видів діяльності – продажу товарів, виконання робіт і надання послуг.

Сутність ліцензування полягає в установленні державою особливих технічних, організаційних, кадрових та інших вимог до тих чи інших видів господарської діяльності. Це означає, що ліцензуванню підлягають види діяльності, які з тих чи інших причин не можна віднести до підприємницьких або які здійснюються виключно не підприємницькими організаціями. Наприклад, виконання будівельних та проектних робіт потребує наявності не тільки кваліфікованих спеціалістів, робітників та відповідної будівельної техніки, а й наявності ліцензії на будівництво, точніше ліцензії на здійснення господарської діяльності, пов'язаної зі створенням об'єктів архітектури.

З 1 квітня 2011 р. набув чинності розділ III «Податок на прибуток підприємств» Податкового кодексу України (далі – ПКУ), що визначає нові правила щодо оподаткування прибутку підприємств, а також визнання та нарахування амортизації необоротних активів, зокрема нематеріальних активів у вигляді ліцензії тощо. Тому в нашому дослідженні розглянемо сучасні підходи до визначення й відображення витрат на оформлення та подальше використання лі-

цензій для потреб складання податкової та фінансової звітності. Отже, проблема визначення й відображення витрат на оформлення й подальше використання ліцензій для складання податкової та фінансової звітності вітчизняних підприємств в умовах сьогодення набуває актуальності.

Питанням визначення й відображення витрат на оформлення та подальше використання ліцензій для потреб складання податкової та фінансової звітності в різні часи займалися провідні вітчизняні вчені-економісти, зокрема С. Голов, Ю. Гордійчук, Р. Грачова, В. Діба, Л. Згурська, О. Кравчук, В. Лавренов, В. Семенова, І. Чалий та ін. Проте на сьогодні в науково-практичній літературі питання визначення та відображення витрат на оформлення та подальшого використання ліцензій вітчизняних підприємств у контексті прийнятого ПКУ та відповідних внесених змін до П(С)БО не знайшло широкого відображення. Отже, воно є актуальним для подальшого дослідження та проведення науково-практичних дискусій.

Мета дослідження – розкрити підходи до визначення й відображення витрат на оформлення й подальшого використання ліцензій для потреб складання податкової та фінансової звітності вітчизняних підприємств з урахуванням вимог ПКУ та П(С)БО.

Для цього спочатку розглянемо поняття «ліцензія», що вживається в нормативно-правових докумен-

тах. Згідно з п. 14.3 ст. 14 Господарського кодексу України та абз. 6 ст. 1 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності»:

«**Ліцензія** – документ державного зразка, який засвідчує право суб'єкта господарювання – ліцензіата на провадження зазначеного в ньому виду господарської діяльності протягом визначеного строку за умови виконання ліцензійних умов» [1; 2]. Відповідно до абз. 5 ст. 14 цього Закону: «ліцензія на провадження певного виду господарської діяльності видається на необмежений строк. Кабінет Міністрів України за поданням спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування може обмежити строк дії ліцензії на провадження певного виду господарської діяльності, але цей строк не може бути меншим, ніж п'ять років» [2]. Проте в п. 12 Порядку ліцензування господарської діяльності, пов'язаної із створенням об'єктів архітектури, зазначено: «строк дії ліцензії становить п'ять років, а для суб'єктів будівельної діяльності, які отримують її вперше, – три роки» [3].

Придбані ліцензії збільшують активи підприємства. Не варто забувати, що при визначенні нематеріального активу йдеться про право на провадження діяльності. Згідно з п.4 П(С)БО 8 «Нематеріальні активи»: **«нематеріальний актив** – немонетарний актив, який не має матеріальної форми та може бути ідентифікований» [4]; таке саме визначення наведено в п. 8 МСБО 38 «Нематеріальні активи» [5]. Відповідно до пп. 14.1.20 п. 14.1 ст. 14 ПКУ: «нематеріальні активи – право власності на результати інтелектуальної діяльності, у тому числі промислової власності, а також інші аналогічні права, визнані об'єктом права власності (інтелектуальної власності), право користування майном та майновими правами платника податку в установленому законодавством порядку, у тому числі набуті в установленому законодавством порядку права користування природними ресурсами, майном та майновими правами» [6].

Для правильного визначення нематеріального активу необхідно звернути увагу на один з критеріїв його визначення – він має бути ідентифікований. Для провадження певного виду діяльності підприємець повинен отримати дозвіл відповідного органу виконавчої влади. Такий дозвіл він отримує в разі придбання документа під назвою «ліцензія». Дозво-

ли на провадження певного виду діяльності мають особовий характер, тому не можуть передаватися користувачем третім особам, тобто не можуть відокремлюватися від підприємства – власника такого дозволу.

Розглядаючи ліцензію як документ, який засвідчує право її власника провадити ту чи іншу діяльність, слід зазначити, що такий документ ідентифікований, тобто ліцензія має стандартизований серійний номер, який внесено до Державного реєстру, та інші дані, що дають змогу вирізнити його з-поміж інших подібних.

Для потреб складання фінансової звітності ліцензії обліковуються на рахунку **12** «Нематеріальні активи» за субрахунком **127** «Інші нематеріальні активи» відповідно до Інструкції № 291 [7].

Відповідно до п. 27 П(С)БО 8 «Нематеріальні активи»: **«метод амортизації нематеріального активу** обирається підприємством самостійно, виходячи з умов отримання майбутніх економічних вигід. Якщо такі умови визначити неможливо, то амортизація нараховується із застосуванням прямолінійного методу. Розрахунок амортизації при застосуванні відповідних методів нарахування здійснюється згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [4].

Згідно з абз. 2 п. 25 П(С)БО 8 «Нематеріальні активи»: «нематеріальні активи з невизначеним строком корисного використання амортизації не підлягають. До нематеріальних активів з невизначеним строком корисного використання належать ті, щодо яких підприємством не визначено обмеження строку, протягом якого очікується збільшення грошових коштів (чи їх еквівалентів) від використання таких нематеріальних активів» [4].

Отже, амортизацію ліцензій у бухгалтерському обліку можна розраховувати одним із таких методів: прямолінійним; зменшення залишкової вартості; прискореного зменшення залишкової вартості; кумулятивним; виробничим [8].

Для складання податкової звітності (Податкова декларація з податку на прибуток підприємства) нематеріальні активи відповідно до пп. 145.1.1 п. 145.1 ст. 145 ПКУ класифікують за групами, наведеними в табл. 1 [6].

**ГРУПУВАННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ТА СТРОКИ ДІЇ ПРАВА КОРИСТУВАННЯ НИМИ
ДЛЯ СКЛАДАННЯ ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ**

№ з/п	Групи нематеріальних активів	Строк дії права користування
1	Група 1 – права користування природними ресурсами (право користування надрами, іншими ресурсами природного середовища, геологічною та іншою інформацією про природне середовище)	Відповідно до правостановлюючого документа
2	Група 2 – права користування майном (право користування земельною ділянкою, крім права постійного користування земельною ділянкою, відповідно до закону, право користування будівлею, право на оренду приміщень тощо)	Те саме
3	Група 3 – права на комерційні позначення (права на торговельні марки (знаки для товарів і послуг), комерційні (фірмові) найменування тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті	» »
4	Група 4 – права на об'єкти промислової власності (право на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин, породи тварин, компонування (топографії) інтегральних мікросхем, комерційні таємниці, в тому числі ноу-хау, захист від недобросовісної конкуренції тощо) крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті	Відповідно до правостановлюючого документа, але не менш як 5 років
5	Група 5 – авторське право та суміжні з ним права (право на літературні, художні, музичні твори, комп'ютерні програми, програми для електронно-обчислювальних машин, компіляції даних (бази даних), фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті	Відповідно до правостановлюючого документа, але не менш як 2 роки
6	Група 6 – інші нематеріальні активи (право на ведення діяльності, використання економічних та інших привілеїв тощо)	Відповідно до правостановлюючого документа

Отже, відповідно до пп. 145.1.1 п. 145.1 ст. 145 ПКУ [6] ліцензія входить до групи 6 – інші нематеріальні активи як право на ведення діяльності. Амортизація ліцензії здійснюється згідно з пп. 145.1.5 п. 145.1 ст. 145 ПКУ, а саме за допомогою таких методів: 1) прямолінійного; 2) зменшення залишкової вартості; 3) прискореного зменшення залишкової вартості; 4) кумулятивного; 5) виробничого [6].

За пп. 145.1.9 п. 145.1 ст. 145 ПКУ «нарахування амортизації в цілях оподаткування здійснюється підприємством за методом, визначеним наказом про облікову політику з метою складання фінансової звітності, та може переглядатися в разі зміни очікуваного способу отримання економічних вигід від його використання» [6].

Порівнюючи методи амортизації нематеріальних активів для складання фінансової та податкової звітності, можна дійти висновку, що вони є ідентичними, тобто підходи до нарахування амортизації нематеріальних активів з прийняттям ПКУ забезпечують

єдину методологію нарахування амортизації нематеріальних активів для складання фінансової та податкової звітності.

На нашу думку, ліцензію на провадження будівельної діяльності доцільно амортизувати для потреб складання фінансової та податкової звітності за прямолінійним методом нарахування амортизації через те, що вона видається на визначений строк (5 років) і неможливо достовірно визначити, які економічні вигоди будуть отримані на певному проміжку її використання.

Формування первісної вартості нематеріальних активів для складання фінансової та податкової звітності наведено в табл. 2.

Формування інформації про нематеріальні активи, де відображуються витрати, пов'язані з формуванням витрат на оформлення (первісна вартість) та використання (амортизація) нематеріального активу «Ліцензія на провадження будівельної діяльності» у фінансовій та податковій звітності, подано в табл. 3.

Таблиця 2

ФОРМУВАННЯ ПЕРВІСНОЇ ВАРТОСТІ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

№ з/п	Фінансова звітність	Податкова звітність
1	Первісна вартість придбаного нематеріального активу складається з: <ul style="list-style-type: none"> • ціни (вартості) придбання (крім отриманих торговельних знижок) • мита • непрямих податків, що не підлягають відшкодуванню • інших витрат, безпосередньо пов'язаних з його придбанням та доведенням до стану, в якому він придатний для використання за призначення [4] 	Первісна вартість об'єкта основних засобів складається з таких витрат: <ul style="list-style-type: none"> • суми, що сплачуються постачальникам активів та підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт (без непрямих податків) • реєстраційні збори, державне мито та аналогічні платежі, що здійснюються у зв'язку з придбанням/отриманням прав на об'єкт основних засобів • суми ввізного мита • суми непрямих податків у зв'язку з придбанням (створенням) основних засобів (якщо вони не відшкодовуються платнику) • витрати на страхування ризиків доставки основних засобів • витрати на транспортування, встановлення, монтаж, налагодження основних засобів • фінансові витрати, включення яких до собівартості кваліфікаційних активів передбачено положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку • інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану, в якому вони придатні для використання із запланованою метою [6]

Таблиця 3

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ У ПОКАЗНИКАХ ФІНАНСОВОЇ ТА ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ

№ з/п	Фінансова звітність		Податкова звітність	
1	<i>Баланс (ф. № 1) [9]</i>		<i>Податкова декларація з податку на прибуток підприємства [12]</i>	
	Стаття	Код рядка		
	I. Необоротні активи	×	Показники	Код рядка
	Нематеріальні активи:	×	Адміністративні витрати	06.2 АВ
	залишкова вартість	010	Додаток АВ «Адміністративні витрати»	
	первісна вартість	011	Показники	Код рядка
	накопичена амортизація	012	Амортизація нематеріальних активів загальногосподарського використання	06.2.6 АМ
2	<i>Звіт про фінансові результати (ф. № 2) [10]</i>			
	I. Фінансові результати		Додаток АМ. Таблиця 1. Інформація щодо нарахованої амортизації	
	Стаття	Код рядка		
	Адміністративні витрати	070	Амортизація, що включається у звітному (податковому) періоді до:	Код рядка
	II. Елементи операційних витрат			
	Амортизація	260		
3	<i>Примітки до річної фінансової звітності (ф. № 5) [11]</i>		адміністративних витрат	
	I. Нематеріальні активи		<i>Податкова декларація з податку на прибуток підприємства [12]</i>	
	Групи нематеріальних активів	Код рядка	Показники	Код рядка
	Інші нематеріальні активи	070	Інші витрати звичайної діяльності та інші операційні витрати	06.5 ІВ
	III. Капітальні інвестиції		Додаток ІВ «Інші витрати звичайної діяльності та інші операційні витрати»	
	Найменування показника	Код рядка	Показники	Код рядка
	Придбання (створення) нематеріальних активів	310	Витрати на придбання ліцензій та інших спеціальних дозволів	06.5.9

У податковому звіті «Податкова декларація з податку на прибуток підприємства» сума амортизаційних відрахувань ліцензії буде відображена в додатку АМ в таблиці 1 в рядку Н 6 графи 8, у додатку АВ

«Адміністративні витрати» в рядку 06.2.6 АМ «Амортизація нематеріальних активів загальногосподарського використання» і в рядку 06.2 «Адміністративні витрати» основної форми.

Що ж у такому разі відображується в рядку 06.5 ІВ «Інші витрати звичайної діяльності та інші операційні витрати»? У цьому рядку відповідно до абз. ж пп. 138.10.6 п. 138.10 ст. 138 ПКУ відображуються витрати на придбання ліцензій та інших спеціальних дозволів (крім тих, вартість та строк використання яких відповідають ознакам, установленим для основних засобів, та підлягають амортизації у складі нематеріальних активів), виданих державними органами для провадження господарської діяльності, в тому числі витрати на оплату за реєстрацію підприємства в органах державної реєстрації, зокрема в органах місцевого самоврядування, їх виконавчих органах, у тому числі витрати на придбання ліцензій та інших спеціальних дозволів на право здійснення за межами України вилову риби та морепродуктів, а також надання транспортних послуг [6].

Приклад. Підприємство ТОВ «Паріс-Мережі» отримало ліцензію на провадження діяльності у сфері будівництва.

Вартість ліцензії становить: а) вартість оформлення документів юридичною фірмою ТОВ «Феміда» – 5 000 грн; б) державне мито – 960 грн (одна мінімальна заробітна плата); в) плата за проведення експертизи ТОВ «Спеціалісти у галузі будівництва» – 20 400 грн.

Первісна вартість нематеріального активу «Ліцензія на провадження будівельної діяльності» включатиме вартість юридичного оформлення документів, державне мито, плату за проведення ліцензійної експертизи. Метод нарахування амортизаційних відрахувань – прямолінійний, строк корисного використання – 60 міс. *Строк корисного використання* – це період, на який видається ліцензія, що зазначено в самому документі, та становить 5 років, про що зазначається в наказі по підприємству. Ліквідаційна вартість нематеріального активу «Ліцензія на провадження будівельної діяльності» дорівнює нулю.

Господарські операції з обліку нематеріального активу «Ліцензія на провадження будівельної діяльності» наведено в табл. 4.

Таблиця 4

ОБЛІК НЕМАТЕРІАЛЬНОГО АКТИВУ «ЛІЦЕНЗІЯ НА ПРОВАДЖЕННЯ БУДІВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

№ з/п	Зміст господарської операції	Документи	Податкова декларація з податку на прибуток підприємства	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
				Д-т	К-т	
1	Передплата юридичній фірмі ТОВ «Феміда» за юридичне оформлення документів	Договір про юридичне обслуговування №5 від 23.04.2011р. Рахунок-фактура №5 від 23.04.2011р. Платіжне доручення №138 від 23.04.2011р.	×	3771	311	5 000,00
2	Сплата державного мита до державного бюджету	Платіжне доручення №140 від 23.04.2011р.	×	3771	311	960,00
3	Передплата ТОВ «Спеціалісти у галузі будівництва» за проведення ліцензійної експертизи	Договір про проведення ліцензійної експертизи №134 від 25.04.2011р. Рахунок-фактура №134 від 25.04.2011р. Платіжне доручення №156 від 25.04.2011р.	×	3771	311	20 400,00
4	Отримано послуги щодо юридичного оформлення документів від ТОВ «Феміда»	Акт приймання-передачі робіт (послуг) №5 від 12.05.2011р.	×	1541	3771	5 000,00
5	Отримана ліцензійна експертиза від ТОВ «Спеціалісти у галузі будівництва»	Акт приймання-передачі робіт (послуг) №134 від 12.05.2011р.	×	1541	3771	20 400,00
6	Отримано ліцензію від Інспекції державного архітектурно-будівельного контролю у м. Києві	Довіреність №96 від 26.05.2011р. (типова форма № М-2) Бланк ліцензії від 26.05.2011р.	×	1541	3771	960,00
7	Введено ліцензію в експлуатацію	Наказ № 16-НА від 26.05.2011р. про введення в експлуатацію ліцензії Акт введення в господарський оборот об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів №16 (типова форма №НА-1) від 26.05.2011р.	×	127	1541	26 390,00

№ з/п	Зміст господарської операції	Документи	Податкова декларація з податку на прибуток підприємства	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
				Д-т	К-т	
8	Нараховано амортизацію за червень 2011р.	Відомість нарахування амортизації	Додаток АМ, таблиця 1 «Інформація щодо нарахованої амортизації», в рядку Н 6 графи 8, в додатку АВ «Адміністративні витрати» в рядку 06.2.6 АМ «Амортизація нематеріальних активів загальногосподарського використання» і в рядку 06.2 «Адміністративні витрати»	92	133	439,83

Крім того, на нашу думку, можна автоматизувати введення в експлуатацію та відображення в обліку нематеріального активу «Ліцензія на провадження будівельної діяльності» за допомогою програмного продукту «1С:Предприятие 8.2 – Конфигурация: Управление производственным предприятием для Украины 1.3» (далі – 1С). Для цього оформлюють документ «Поступление НМА». При цьому в довід-

ник «Нематериальные активы» необхідно внести нову номенклатуру «Ліцензія на проведення будівельної діяльності». В закладці «Счета учета расчетов» в рядку «Счета учета расчетов с контрагентом» вибирають субрахунок 3771 «Розрахунки з іншими дебіторами в національній валюті».

Кореспонденцію рахунків, що сформовані документами, наведено на рис. 1.

Дт	Кт	Период	№	Счет Дт	Субконто Дт	Налог. назн. Дт	Счет Кт	Субконто Кт	Сумма
		Документ				Сума (н/у) Дт			Содержание
		Организация							№ журнала
		12.05.2011	3	1541	Ліцензія на проведення будівельної діяльності	Необл. НДС, любая хоз.	3771	ТОВ "СПЕЦІАЛІСТИ В ГАЛУЗІ БУДІВНИЦТВА"	5 000,00
		Поступление НМА НФ000000001 від 12.05.2011				5 000,00		Договір про юридичне обслуговування	Затраты на приобретение НМА
		ТОВ "ПАРИС-МЕРЕЖІ"							НА
		12.05.2011	2	1541	Ліцензія на проведення будівельної діяльності	Необл. НДС, любая хоз.	3771	УДК у Дарницькому районі м. Києва	960,00
		Поступление НМА НФ000000002 від 12.05.2011				960,00			Затраты на приобретение НМА
		ТОВ "ПАРИС-МЕРЕЖІ"							НА
		12.05.2011	1	1541	Ліцензія на проведення будівельної діяльності	Необл. НДС, любая хоз.	3771	ТОВ "СПЕЦІАЛІСТИ В ГАЛУЗІ БУДІВНИЦТВА"	20 400,00
		Поступление НМА НФ000000003 від 12.05.2011				20 400,00		Договір на проведення ліцензійної експертизи	Затраты на приобретение НМА
		ТОВ "ПАРИС-МЕРЕЖІ"							НА

Рис. 1. Формування документом «Поступление НМА» кореспонденції рахунків за допомогою програмного продукту 1С

Формування первісної вартості нематеріального активу «Ліцензія на провадження будівельної діяльності» за допомогою програмного продукту 1С здійснюється документом «Принятие к учету НМА» з

меню «Документ» – «Нематериальные активы», що наведено на рис. 2.

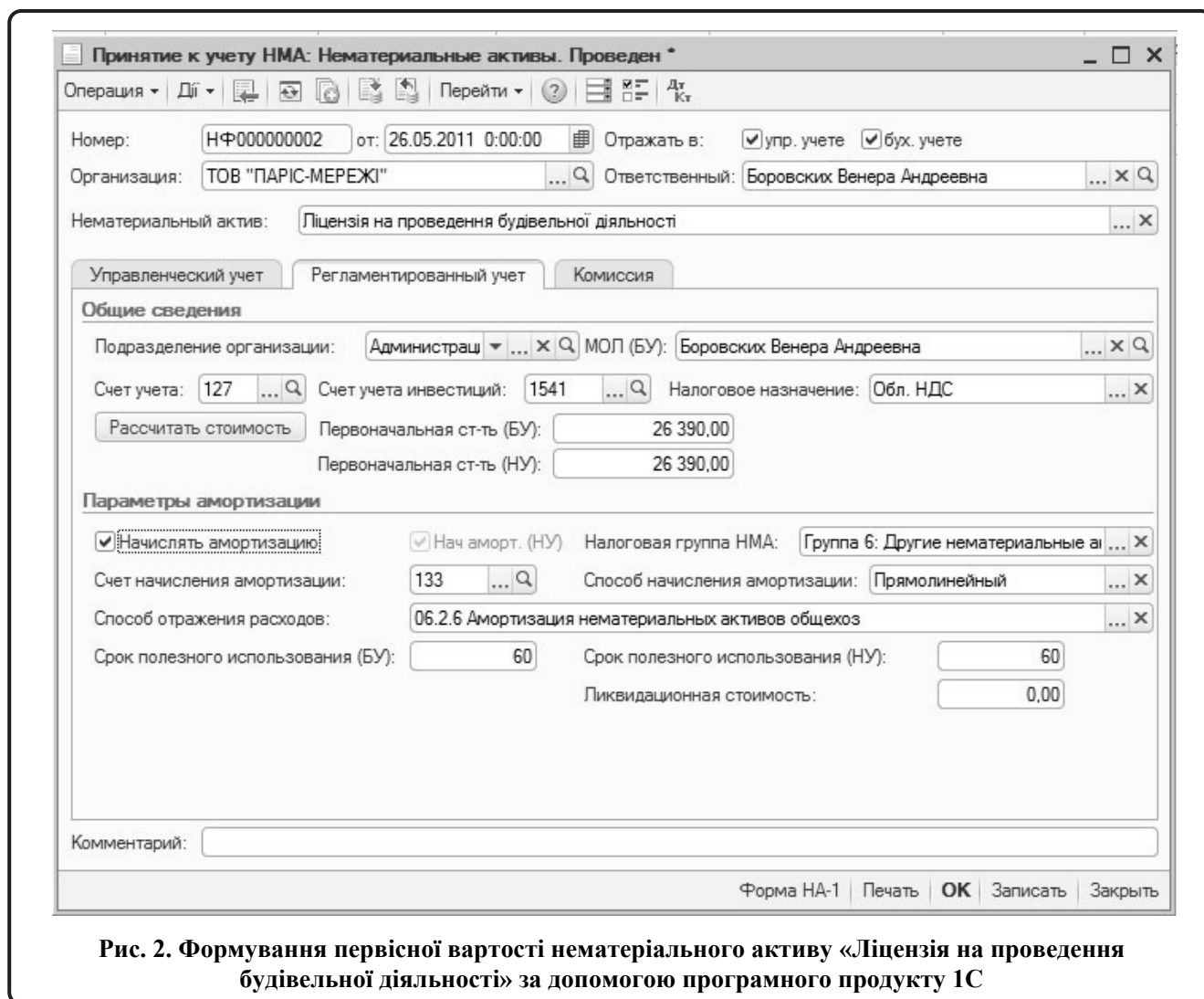

Рис. 2. Формування первісної вартості нематеріального активу «Ліцензія на проведення будівельної діяльності» за допомогою програмного продукту 1С

У закладці «Регламентированный учет» проставляють «Счет учета» – 127 «Інші нематеріальні активи», включають опцію «Начислять амортизацию». Далі потрібно натиснути кнопку «Рассчитать стоимость» і в рядку «Первоначальная стоимость (БУ)» та «Первоначальная стоимость (НУ)» з'явиться сума 26 390,00 грн. У рядку «Способ отражения расходов» має бути вибраний той вид витрат, що відповідає рядку Податкової декларації з податку на прибуток підприємства. Після проведення цього документа буде сформовано первісну вартість нематеріального активу «Ліцензія на проведення будівельної діяльності» на суму 26 390,00 грн.

Починаючи з наступного місяця після введення в експлуатацію за допомогою програмного продукту 1С документом «Закрытие месяца» буде нараховано амортизацію для нематеріального активу «Ліцензія на проведення будівельної діяльності». Сума нарахованої амортизації за квартал повинна бути відображена в додатку АМ у таблиці 1 в рядку Н6 графи 8, у додатку АВ в рядку 06.2.6 АМ та в рядку 06.2 Податкової декларації з податку на прибуток підприємства.

ВИСНОВКИ

Проведене нами дослідження показало, що нематеріальний актив «Ліцензія на проведення будівельної діяльності» для цілей складання бухгалтерської та податкової звітності належить до складу нематеріальних активів підприємства як право на ведення діяльності та амортизується прямолінійним методом.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. *Господарський* кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15&p=1310285366168501>
2. *Про ліцензування* певних видів господарської діяльності: Закон України від 01.06.2000 р. № 1775-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1775-14&p=1310285366168501>
3. *Порядок* ліцензування господарської діяльності, пов'язаної із створенням об'єктів архітектури, затв. постановою Кабінету Міністрів України від 05.12.2007 р. № 1396 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1396-2007-%EF&p=1310285366168501>
4. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», затв. наказом Міністерства фінансів України від 18.10.99 р. № 242 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0750-99&p=1310285366168501>
5. *Міжнародний* стандарт бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи» [Електронний ресурс]. – http://www.minfin.gov.ua/document/92449/МСБО_38.pdf
6. *Податковий* кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=275517&p=1302724046553028>
7. *Інструкція* про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0893-99&p=1249293963784843>
8. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92 [Електронний ресурс]. – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0288-00&p=1310285366168501>
9. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс», затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. № 87 [Електронний ресурс]. – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0396-99&p=1310285366168501>
10. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати», затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. № 87 [Електронний ресурс]. – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0397-99&p=1310285366168501>
11. *Про Примітки* до річної фінансової звітності: наказ Міністерства фінансів України від 29.11.2000 р. № 302 [Електронний ресурс]. – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0904-00&p=1310285366168501>
12. *Про затвердження* форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємства: наказ ДПАУ від 28.02.2011 р. № 114 [Електронний ресурс]. – <http://zakon1.rada.gov.ua/signal/a397837.doc>

В статье рассмотрены актуальные вопросы организации учета приобретения и использования лицензий с помощью автоматизированной системы учета для составления финансовой и налоговой отчетности предприятия.

Ключевые слова: *учет, лицензия, нематериальные активы, расходы, косвенные расходы, административные расходы, Налоговый кодекс Украины, автоматизация учета, строительная деятельность, финансовая и налоговая отчетность.*

The article discussed the important issues of accounting for the acquisition and use of licenses by the automated accounting system for the needs of the financial and tax statements.